VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

Zutphen = Nu

Hoi Zutphen, beste bewoner!

Wat fijn dat je geïnteresseerd bent in ons eerste verkiezingsprogramma. Hierin staan een tiental thema's die ons nauw aan het hart gaan, die onze bestaansreden zijn, alle bewoners aangaan, en waar we ons hard voor maken. Maar er is natuurlijk meer. De overige thema's kun je terugvinden op onze website en op de gemeentelijke Kieswijzer die begin februari online staat.

Zutphen is een fijne gemeente om te leven, te wonen en te werken. Tegelijkertijd ervaren veel bewoners dat het dagelijks leven steeds ingewikkelder wordt. Wonen wordt in alle opzichten moeilijker, zorg en welzijn staan onder druk en regels stapelen zich op. Deze ontwikkelingen raken inwoners in alle delen van onze gemeente: van De Hoven, Noorderhaven, het historische centrum**,** via Noordveen en het Waterkwartier**,** naar de Zuidwijken**,** Leesten**,** Warnsveld en Warken.

De gemeente is zo dichtbij, maar voelt voor bewoners vaak zo ver weg. Bewoners voelen zich niet gehoord, niet begrepen, soms zelfs in de steek gelaten. Dat wil Hoi Zutphen veranderen, samen met bewoners. Want Zutphen = nu! Niet over tien jaar, niet over twintig jaar. Het is leuk al die lange termijn-visies, maar als het aan ons ligt is 18 maart de start van een nieuwe en frisse aanpak: helder, open en integer.

Hoi Zutphen kiest voor een andere benadering dan de meeste andere partijen. We willen niet groter, meeslepender of gecompliceerder, we streven naar een begrijpelijke, bereikbare en menselijke gemeente waar de basis op orde is. We werken hierbij graag samen met iedereen die zich hiervoor wil inzetten.

Hoi Zutphen staat voor:

- Helder
  zodat je weet waarvoor we staan en waarvoor je kiest.

- Open
  zodat je weet waarom we iets vinden en waarom we een besluit nemen.

- Integer
  zodat je weet dat het er eerlijk aan toegaat – geen achterkamertjes.

Goed lokaal bestuur begint bij de vraag wat bewoners er in hun dagelijks leven van merken. Daarom kiezen we in ons programma voor preventie in plaats van reparatie, voor eenvoud in plaats van prestige en voor openheid in plaats van besluitvorming achter gesloten deuren.

We richten ons op werk, wonen, zorg, welzijn, sport, vrijwilligers en goed bestuur. Dat zijn de plekken waar het dagelijks leven van onze bewoners zich afspeelt.

Wij zijn niet van de grootse plannen of vage oplossingen, of van het besturen op afstand. Daar hebben we al genoeg slechte voorbeelden van gezien in onze gemeente. Wat we doen, is duidelijke keuzes maken, praktische politiek bedrijven. Keuzes die zorgen voor rust, zekerheid en samenhang. Zodat inwoners kunnen meedoen, elkaar kunnen helpen en zich gehoord voelen, onder aanvoering van een betrokken en integer gemeentebestuur.

Ons programma is geen wensenlijst of verkiezingsprogramma met loze beloftes. Hoi Zutphen maakt een set keuzes voor een gemeente Zutphen die betrouwbaar en integer functioneert voor de mensen die hier wonen, werken en zorgen.

Zutphen = Nu !

Heb je vragen of opmerkingen? Bel, app of mail ons via 0610121678 of info@hoizutphen.nl of kom speeddaten met onze lijsttrekker Lisette Beldman.

Hartelijke groet,

Lisette Beldman, lijsttrekker - Gert Meijboom, voorzitter

Onze hoofdthema's:

1. Een bestuurstransitie: naar een helder, open en integer bestuur - weg met de achterkamertjes.

2. Woningbouw: voorrang voor essentiële beroepen, starters en ondernemers.

3. Sport als basisvoorziening: Gratis sporten voor jongeren en 65-plussers.

4. Verantwoord omgaan met gemeentefinanciën.

5. Structurele ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen.

6. Zorg en zorgondersteuning: eerder helpen, lichter waar het kan.

7. Alternatieve leer- en werkroutes voor jongeren die vastlopen in het reguliere onderwijs.

8. Lokale economie en werkgelegenheid: laat gemeentegeld werken voor Zutphen.

9. Veiligheid en leefbaarheid: gezien worden, thuis én op straat.

10. Mobiliteit en bereikbaarheid: Zutphen bereikbaar houden.

1. Tijd voor een bestuurstransitie: Helder, Open en Integer

Veel inwoners van Zutphen voelen afstand tot de lokale politiek. Besluiten lijken soms al vast te staan voordat mensen worden gehoord. Informatie is niet altijd duidelijk of komt te laat. Dat zorgt voor wantrouwen en het gevoel dat politiek iets is van een kleine groep, in plaats van de hele gemeente.

Te vaak horen inwoners pas over plannen als de richting al is bepaald. Dat ondermijnt vertrouwen en vergroot de afstand tussen bestuur en inwoners.

Hoi Zutphen vindt dat dit anders moet. Openheid, helderheid en integriteit zijn geen verkiezingsbeloften, maar een visie hoe we naar de samenleving en naar onze gemeente kijken. Bestuur moet uitlegbaar, toegankelijk en dicht bij inwoners staan.

De afgelopen jaren is steeds meer beleid uitbesteed aan externe bureaus en organisaties. Daardoor is een bestuurscultuur ontstaan waarin plannen worden gemaakt vóórdat inwoners zijn betrokken. Ideeën over ‘anders besturen’ keren voor elke verkiezing terug, maar verdwijnen daarna vaak weer in de lade.

Hoi Zutphen wil dat patroon doorbreken. Wij kiezen voor een bestuur dat zichtbaar is, aanspreekbaar blijft en verantwoordelijkheid neemt:

- **Geen besluiten over inwoners, zonder inwoners**
  Participatie en inspraak zijn geen formaliteit. Inbreng van inwoners wordt serieus genomen en zichtbaar meegewogen in besluiten.

- **Open bestuur, geen achterkamertjes**
  Coalitievorming en belangrijke besluitvorming gebeuren openbaar. Inwoners hebben recht om te zien hoe keuzes tot stand komen.

- **Het college in gesprek met inwoners van alle kernen**
  Het college houdt jaarlijks in elke kern een bewonersbijeenkomst. Geen eenrichtingsverkeer, maar een echt gesprek over plannen, zorgen en ideeën.

- **Helder communiceren, zonder bestuurlijke wartaal**
  De gemeente communiceert duidelijk over wat kan, wat niet kan en waarom. Niet ingewikkeld, niet verhullend, maar eerlijk en begrijpelijk.

- **De gemeente als partner, niet als controleur**
  De gemeente stelt zich dienstbaar op en denkt mee met inwoners, initiatieven en organisaties. Vertrouwen is het uitgangspunt, niet wantrouwen.

- **Raadsinformatie beter vindbaar en toegankelijk**
  De website van de gemeente krijgt een duidelijke centrale pagina ‘Gemeenteraad Zutphen’, direct bereikbaar vanaf de startpagina. Livestreams en vergaderingen krijgen een vaste, herkenbare plek.

- **Ruimte voor burgerinitiatieven**
  Alle kernen krijgen een eigen budget voor lokale initiatieven. Ideeën van onderop verdienen vertrouwen en ruimte.

Waarom dit nodig is – twee herkenbare voorbeelden

Het plan rond het dienstencentrum bij het COA laat zien wat er mis kan gaan als besluiten te ver van inwoners af worden genomen. Goede bedoelingen, maar onduidelijke communicatie en onvoldoende betrokkenheid van omwonenden zorgden voor onrust en wantrouwen.

Ook de discussie over een mogelijke fusie met Brummen laat zien hoe groot de afstand kan worden. Er werd gesproken over fusie, zonder dat inwoners vooraf werd gevraagd of zij dit überhaupt willen. Zulke fundamentele keuzes over de toekomst van de gemeente vragen om openheid en betrokkenheid vanaf het allereerste moment.

Deze voorbeelden laten zien dat het huidige bestuur te laat luistert en te weinig uitlegt. Dat moet anders.

Onze keuze en die van jou

Hoi Zutphen kiest voor een bestuurscultuur waarin inwoners niet pas aan het einde mogen reageren, maar vanaf het begin worden betrokken. Waar besluiten niet in achterkamertjes ontstaan, maar in het openbaar. Waar vertrouwen wordt opgebouwd door eerlijkheid en nabijheid.

Bestuur dat niet luistert, verliest draagvlak. Bestuur dat zich afsluit, verliest vertrouwen.

Zutphen verdient een bestuur dat naast haar inwoners staat, niet boven hen.

Wie wil dat dit écht verandert, moet anders stemmen.
Wie wil dat inwoners weer meetellen, stemt 18 maart op Hoi Zutphen.

2. Woningbouw: voorrang voor essentiële beroepen, starters en ondernemers

Zutphen kan alleen goed functioneren als de mensen die hier werken en ondernemen hier ook kunnen wonen. Toch zien we steeds vaker dat juist mensen in essentiële beroepen, starters en lokale ondernemers geen passende woning kunnen vinden. Dat geldt voor zorgmedewerkers, leraren en hulpverleners, maar ook voor jonge starters en ondernemers die hun toekomst in Zutphen willen opbouwen.

Het gevolg is dat jongeren vertrekken. Essentiële functies blijven moeilijk te vervullen. Ondernemers vestigen zich elders of groeien niet door. Zo komt de leefbaarheid en veerkracht van de gemeente onder druk te staan. We horen dit terug in gesprekken in de stad: jonge Zutphenaren die hier zijn opgegroeid, hier werken of zorgen, maar geen plek meer vinden om hun leven in Zutphen op te bouwen.

Hoi Zutphen kiest daarom voor een duidelijke en eerlijke uitgangspositie: wonen en werken horen bij elkaar. Wie Zutphen draaiende houdt, moet hier ook kunnen wonen.

Woningbouw is voor ons geen doel op zich, maar een middel om de gemeente sociaal en economisch gezond te houden. Dat vraagt om keuzes die logisch, eerlijk en lokaal zijn.

Dit houdt in:

- **Voorrang voor huisvesting van mensen met essentiële beroepen**
  Mensen die in Zutphen werken in de zorg, onderwijs, veiligheid en andere vitale voorzieningen krijgen voorrang bij nieuwe woningbouw.

- **Een groot en herkenbaar aandeel betaalbare woningen**
  Bij nieuwe woningbouwprojecten bestaat een substantieel deel uit betaalbare huur- en koopwoningen in het sociale en middensegment, zodat werken in Zutphen ook betekent dat je hier kunt wonen.
- **Eerlijke kansen voor starters**
  Starters krijgen binnen dit aanbod een duidelijke plek. Voor Hoi Zutphen betekent een betaalbare starterswoning: een huur- of koopwoning in het sociale en middensegment, zodat een eerste baan in Zutphen ook kan leiden tot een eerste woning in Zutphen**.**
- **Ruimte voor lokale ondernemers en zzp’ers**
  Wie in Zutphen werkt en onderneemt, moet hier ook kunnen wonen en doorgroeien. Wonen en ondernemen versterken elkaar.
- **Woningbouw op maat**
  Betaalbare koop- en huurwoningen, verspreid over wijken en kernen. Geen eenzijdige massabouw, maar woningen die passen bij de schaal van de stad en de behoefte van bewoners.
- **Duidelijke en uitvoerbare afspraken**
  Deze keuzes leggen we vast in duidelijke afspraken met ontwikkelaars en woningcorporaties, zodat betaalbaarheid geen intentie blijft maar een concreet uitgangspunt wordt.

3. Gratis sporten voor jongeren (16–24 jaar) en 65-plussers: sport als basisvoorziening

In Zutphen staan zowel jongeren als ouderen onder toenemende druk. Jongeren tussen de 16 en 24 jaar ervaren steeds vaker stress, prestatiedruk en mentale klachten. Een groot deel van de jongvolwassenen voelt zich eenzaam of mentaal overvraagd. Tegelijkertijd zien we dat onder 65-plussers eenzaamheid, bewegingsarmoede en gezondheidsproblemen toenemen. Deze ontwikkelingen raken niet alleen de individuele bewoners, maar ondermijnen ook de samenhang en veerkracht van onze gemeente.

In de huidige aanpak wordt vaak pas ingegrepen als problemen al zijn geëscaleerd. Dat leidt tot zwaardere zorg, langere trajecten en hogere kosten, terwijl veel problemen eerder en lichter kunnen worden aangepakt.

Hoi Zutphen kiest daarom bewust voor sport en bewegen als basisvoorziening en preventief instrument. Regionale initiatieven zoals Achterhoek in Beweging laten zien dat sport en bewegen werkt, maar Hoi Zutphen kiest ervoor dit ook echt voelbaar te maken in het dagelijks leven van inwoners, door financiële drempels weg te nemen.

Sport is meer dan bewegen alleen. Sport biedt structuur, vergroot zelfvertrouwen, helpt bij het reguleren van emoties en zorgt voor ontmoeting. Voor jongeren kan sport houvast bieden in een fase waarin velen vastlopen of uitvallen. Voor ouderen helpt sport om langer gezond en zelfstandig te blijven en om sociaal verbonden te blijven met anderen.

Toch is sporten voor veel inwoners niet vanzelfsprekend. Lidmaatschappen, contributies, materialen en begeleiding kosten geld. Juist mensen die het meeste baat hebben bij sport, haken daardoor af. Dat zien we bij jongeren uit gezinnen met beperkte financiële ruimte, maar ook bij ouderen met een klein inkomen.

Hoi Zutphen vindt dat niemand buitengesloten mag worden van sport vanwege leeftijd of portemonnee. Sport mag geen luxe zijn.Daarom willen wij sport structureel inzetten als onderdeel van preventief beleid, niet als los project of tijdelijke regeling. Niet via ingewikkelde aanvragen of schaamtevolle procedures, maar laagdrempelig, dicht bij huis en samen met lokale sportverenigingen.

Dat willen we zo bereiken:

- **Gratis sporten voor jongeren van 16 tot 24 jaar**
  Jongeren krijgen vrije of inkomensafhankelijke toegang tot sport- en beweegactiviteiten. De nadruk ligt op mentale gezondheid, weerbaarheid en sociale binding. Deelname is eenvoudig en toegankelijk, zonder stapels formulieren of lange wachttijden.

- **Gratis sporten voor 65-plussers**
  Voor ouderen zetten we sport en bewegen gericht in tegen eenzaamheid en bewegingsarmoede. We sluiten aan bij bestaande verenigingen en initiatieven en richten ons op gezond ouder worden en langer zelfstandig blijven.

- **Sport vóór zorg**
  Sport wordt ingezet voordat zware zorg nodig is. Door sport te verbinden aan welzijn en zorg verminderen we de instroom in zwaardere trajecten binnen de jeugdzorg en Wmo.

- **Samenwerking dicht bij huis**
  De gemeente werkt structureel samen met sportverenigingen, trainers en maatschappelijke organisaties. Initiatieven die lokaal hun waarde al hebben bewezen, krijgen ruimte, vertrouwen en continuïteit.

- **Eenvoud en vertrouwen**
  Minder bureaucratie, meer maatwerk. De gemeente faciliteert en ondersteunt, verenigingen voeren uit. De nadruk ligt op meedoen en preventie, niet op controleren en afvinken.

4. Verantwoord omgaan met gemeentefinanciën

In Zutphen ervaren steeds meer inwoners dat rondkomen lastiger wordt. De kosten voor wonen, energie, boodschappen en zorg stijgen, terwijl inkomens niet altijd meegroeien. Armoede is niet altijd zichtbaar, maar leidt wel tot stress, onzekerheid en uitsluiting. Juist daarom verwachten inwoners dat de gemeente zorgvuldig en verantwoord met hun geld omgaat.

Tegelijkertijd zien inwoners dat gemeentelijke uitgaven soms moeilijk uitlegbaar zijn. Grote projecten en ambities vragen veel geld, terwijl mensen in hun dagelijks leven moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Dat schuurt en ondermijnt het vertrouwen.

Hoi Zutphen vindt dat gemeentelijk beleid altijd moet beginnen bij één vraag: wat betekent dit concreet voor inwoners?
Gemeentegeld is geld van inwoners. Dat vraagt om zorgvuldigheid, eenvoud en keuzes die direct bijdragen aan het dagelijks leven in Zutphen. Daarbij gaan we uit van een financieel gezonde basis van onze gemeente.

Waar wij voor staan:

- **Armoedebeleid dat begrijpelijk en toegankelijk is**
  Ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen moet eenvoudig en laagdrempelig zijn. Minder losse regelingen, minder formulieren en meer persoonlijke begeleiding zorgen ervoor dat hulp ook daadwerkelijk gebruikt wordt.
- **Voorkomen in plaats van repareren**
  Door vroeg te signaleren en praktische hulp te bieden, voorkomen we dat financiële problemen uitgroeien tot schulden. Dat is menselijker, effectiever en uiteindelijk goedkoper dan ingrijpen achteraf.

- **Meevallers terug naar inwoners**
  Als de gemeente geld overhoudt of inkomsten hoger uitvallen dan verwacht, hoort dat geld terug te vloeien naar inwoners. Bijvoorbeeld via lastenverlichting of gerichte ondersteuning, in plaats van nieuwe plannen of prestigeprojecten. Dus geen automatische verhogingen van belastingen zoals de OZB en heffingen en leges (riool, afval).
- **Kritisch op grote en dure projecten**
  Hoi Zutphen kijkt kritisch naar grootschalige en kostbare projecten. In Zutphen gaat het daarbij om discussies over het verbouwen van het gemeentehuis, de aanleg van een dure parkeergarage of investeringen in het Hanzehuis. Dit zijn projecten die veel geld vragen en waarvan inwoners zich afvragen of hier nu de prioriteiten liggen. Waar het eenvoudiger, soberder of goedkoper kan, kiezen wij daarvoor. Publiek geld moet zichtbaar en nuttig zijn voor inwoners.
- **Eerlijke en uitlegbare keuzes**
  Bij elke grote uitgave maakt de gemeente duidelijk waarom deze nodig is en wat inwoners daarvan merken. Geen onduidelijke kostenposten of besluiten achteraf, maar heldere prioriteiten .
- **Samen met inwoners beslissen**
  Bij de Voorjaarsnota vragen we inwoners actief om mee te denken over hoe het gemeentegeld slimmer en effectiever kan worden besteed. Niet alleen informeren, maar ook ruimte geven voor adviezen en alternatieven.
- **Kerntaken op orde, ruimte voor lokale prioriteiten**
  De gemeente moet haar wettelijke taken op orde hebben, maar we zijn geen loopjongen van de Haagse politiek. We hebben ook onze eigen verantwoordelijkheden en prioriteiten waarmee we het dagelijks leven van onze inwoners kunnen verbeteren.

5. Structurele ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen

Zutphen is rijk aan vrijwilligers. Zij vormen de ruggengraat van onze gemeente. Dagelijks zetten honderden inwoners zich in voor sportverenigingen, buurtinitiatieven, zorg, cultuur, evenementen en maatschappelijke organisaties. Zij organiseren activiteiten, houden voorzieningen draaiende en zorgen ervoor dat mensen elkaar blijven ontmoeten. Vrijwilligerswerk is niet alleen praktisch van waarde, maar ook sociaal onmisbaar.

Vrijwilligers voorkomen eenzaamheid, signaleren problemen vroeg en bieden structuur en zingeving. In veel wijken en dorpen zijn zij het eerste aanspreekpunt voor mensen die anders uit beeld raken. Zonder vrijwilligers zou Zutphen er beduidend anders uitzien.

Tegelijkertijd staat deze inzet steeds meer onder druk. Steeds minder mensen doen steeds meer. Vrijwilligers krijgen te maken met toenemende administratie, complexe regels en verantwoordelijkheden die eigenlijk niet bij vrijwilligerswerk horen. Besturen en actieve leden raken overbelast en stoppen soms noodgedwongen.

Dat is in Zutphen geen theorie. Vrijwilliger gedragen voorzieningen kunnen onder druk komen te staan of zelfs verdwijnen. Zo liet De Bovenkamer zien hoe kwetsbaar een waardevolle ontmoetingsplek kan zijn wanneer kosten en randvoorwaarden veranderen. Tegelijkertijd laat de doorstart via een nieuw initiatief zien hoeveel veerkracht er is als vrijwilligers ruimte en steun krijgen.

Aan de andere kant zien we bij het Kindloket Zutphen juist groeiende vraag en bewezen effect. Dat succes leunt volledig op vrijwilligers en staat of valt met voldoende ondersteuning en continuïteit.

Als vrijwilligers uitvallen of afhaken, verschuift de druk direct naar zorg en welzijn. Wat eerst informeel en dichtbij werd opgevangen, komt dan terecht bij professionele en vaak duurdere ondersteuning.

Hoi Zutphen vindt daarom dat vrijwilligers geen sluitpost mogen zijn, maar een sociale basisvoorziening.

Vrijwilligerswerk verdient niet alleen waardering in woorden, maar vooral ondersteuning in de praktijk. Niet door alles te professionaliseren, maar door vrijwilligers te ontlasten en ruimte te geven om te doen waar zij goed in zijn: mensen helpen en verbinden. Investeren in vrijwilligers is investeren in preventie.

Vrijwilligers verdienen meer dan een dankwoord. Ze verdienen ondersteuning die werkt:

- **Structurele ondersteuning via een vrijwilligersservicepunt**
  Vrijwilligers en besturen krijgen toegang tot praktische ondersteuning, bijvoorbeeld bij administratie, organisatie, regelgeving, vergunningen en communicatie. Zo hoeven zij niet alles zelf uit te zoeken en blijft de energie gericht op het werk met mensen.

- **Minder regels, meer vertrouwen**
  De gemeente vermindert verantwoordingsdruk en vereenvoudigde procedures. Minder formulieren, minder losse subsidies en meer duidelijke, meerjarige afspraken. Vrijwilligers verdienen vertrouwen in plaats van controle.

- **Vrijwilligerswerk als antwoord op eenzaamheid**
  Vrijwilligersinitiatieven worden actief verbonden aan het beleid tegen eenzaamheid. Niet via nieuwe programma’s, maar door bestaande inzet beter te ondersteunen en zichtbaar te maken. Vrijwilligers zijn vaak het eerste contact en daarmee van grote waarde.

- **Ondersteuning om uitval te voorkomen**
  Door vrijwilligers tijdig ondersteuning te bieden, voorkomen we overbelasting en afhaken. Dat is menselijker en goedkoper dan achteraf zwaardere zorg of professionele trajecten inzetten.

- **Eén duidelijk aanspreekpunt bij de gemeente**
  Vrijwilligers en vrijwilligersinitiatieven krijgen één herkenbaar aanspreekpunt dat meedenkt en helpt. Geen kastje-naar-de-muur, maar duidelijkheid, continuïteit en ondersteuning.

6. Zorg en zorgondersteuning: eerder helpen, lichter waar het kan

De afstand tot zorg wordt voor veel mensen steeds groter. Dat is een verkeerde ontwikkeling. Zorg moet juist dichtbij en bereikbaar zijn. De zorgvraag in Zutphen neemt toe. Steeds meer inwoners hebben ondersteuning nodig, terwijl mantelzorgers en zorgprofessionals steeds zwaarder belast worden. Tegelijkertijd ervaren inwoners dat zorg steeds vaker later op gang komt en minder dichtbij beschikbaar is.

Hulp komt vaak pas in beeld wanneer problemen al zijn toegenomen en zwaardere zorg nodig is. Dat leidt tot langere trajecten en hogere kosten, terwijl veel situaties eerder en met lichtere ondersteuning geholpen zouden kunnen worden.

Hoi Zutphen kiest daarom voor zorg en ondersteuning die eerder helpt, begrijpelijk is en zo dicht mogelijk bij inwoners wordt georganiseerd. Niet elke zorgvraag vraagt om specialistische zorg, maar wel om overzicht, praktische ondersteuning en tijdige aandacht.

In Zutphen merken inwoners dat sommige zorgvoorzieningen verder weg zijn georganiseerd dan voorheen. Zo kan het voorkomen dat spoedmedicatie in de avond of nacht buiten de gemeente moet worden opgehaald. Ook preventieve voorzieningen, zoals bevolkingsonderzoeken, worden niet altijd meer lokaal aangeboden. Dat zijn ontwikkelingen die de toegankelijkheid van zorg onder druk zetten, vooral voor ouderen en mensen met beperkte mobiliteit.

Hoi Zutphen vindt dat dit vraagt om aandacht en regie vanuit de gemeente, juist omdat bereikbaarheid en toegankelijkheid bepalend zijn voor het gebruik van zorg:

- **Eerder lichte ondersteuning bieden**
  Inwoners krijgen sneller toegang tot lichte vormen van hulp, zonder onnodige wachttijden of ingewikkelde indicaties. Kleine problemen worden aangepakt voordat ze groter worden.
- **Zorg zo dichtbij mogelijk organiseren**
  De gemeente zet zich actief in voor het behoud van goed bereikbare basiszorg en preventieve voorzieningen. Zorg die bedoeld is voor inwoners, moet ook voor inwoners bereikbaar blijven.
- **Aandacht voor preventie en vroegsignalering**
  Preventieve zorg en bevolkingsonderzoeken moeten laagdrempelig blijven. De gemeente blijft hierover in gesprek met zorgorganisaties en partners.
- **Ondersteuning van mantelzorgers**
  Mantelzorgers spelen een belangrijke rol en verdienen ondersteuning. Denk aan duidelijke informatie, praktische hulp en mogelijkheden voor tijdelijke ontlasting.

- **Eén duidelijk aanspreekpunt**
  Inwoners krijgen één herkenbaar aanspreekpunt dat helpt overzicht te houden en meedenkt. Geen onnodige doorverwijzingen, maar begeleiding die past bij de situatie.

- **Samenhang tussen zorg, welzijn en vrijwilligers**
  Door zorg, welzijn en vrijwilligerswerk beter te verbinden, voorkomen we dat problemen onnodig verergeren en zwaardere zorg nodig wordt.

7. Alternatieve leer- en werkroutes voor jongeren die vastlopen in het reguliere onderwijs.

‘Als we jongeren laten uitvallen, betalen zij de prijs – en later de hele samenleving.’

Een groeiend aantal jongeren past niet binnen het reguliere schoolsysteem. Elk jaar zijn er kinderen en jongeren die uitvallen, vastlopen of langdurig thuis komen te zitten. Niet omdat zij niet willen leren of werken, maar omdat het bestaande systeem niet voor iedereen passend is. Deze jongeren raken hun ritme kwijt, verliezen zelfvertrouwen en dreigen uit beeld te raken, terwijl zij juist behoefte hebben aan structuur, perspectief en vertrouwen.

Wanneer jongeren uitvallen, ontstaat stilstand. De afstand tot school, werk en samenleving groeit, terwijl de oorspronkelijke vraag vaak eenvoudig is: hoe kan ik op mijn manier leren en meedoen?

Hoi Zutphen vindt dat geen enkele jongere mag vastlopen omdat er maar één route bestaat en er geen passend alternatief beschikbaar is.

Leren hoeft niet altijd in een klaslokaal plaats te vinden. Voor een deel van de jongeren werkt leren via doen, werken en meedraaien in de praktijk beter. Door praktijkervaring op te doen, ontdekken jongeren hun talenten, bouwen ze zelfvertrouwen op en ontstaat er weer toekomstperspectief.

In Zutphen is zichtbaar geworden hoe kwetsbaar dit aanbod kan zijn. Met het wegvallen van Walhallab zijn jongeren hun leer- en werkplek kwijtgeraakt. Voor velen van hen was dit geen extra voorziening, maar een plek waar zij weer structuur, motivatie en eigenwaarde vonden. Het laat zien dat alternatieve leer- en werkroutes van grote waarde zijn, maar ook dat we niet afhankelijk mogen zijn van één initiatief.

Tegelijkertijd laat bijvoorbeeld Dagelijks Bestaan zien dat een praktische, mensgerichte aanpak werkt wanneer er continuïteit en ondersteuning is. Dat bevestigt dat deze jongeren niet het probleem zijn, maar dat het aanbod passend en stabiel moet zijn.

Daarom kiest Hoi Zutphen voor het structureel mogelijk maken van meerdere alternatieve leer- en werkroutes, zodat jongeren altijd een plek hebben waar zij kunnen leren, werken en meedoen op een manier die bij hen past:

- **Snelle toegang tot een alternatieve leer-werkroute**
  Jongeren die uitvallen krijgen snel toegang tot een praktische leer-werkplek. Geen lange wachttijden of eindeloze indicatieprocedures, maar een duidelijke instap met begeleiding en overzicht.
- **Leren via praktijk telt mee**
  Werkervaring, vrijwilligerswerk en maatschappelijke inzet worden erkend als volwaardige vormen van leren. Jongeren ontwikkelen vaardigheden, werkritme en zelfvertrouwen, met zicht op vervolgstappen.
- **Altijd meer dan één mogelijkheid**
  De gemeente zorgt voor meerdere kleinschalige leer- en werkplekken, zodat jongeren niet opnieuw tussen wal en schip vallen als één voorziening stopt.
- **Samenwerking met lokale partners**
  Lokale ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties worden actief betrokken als leer- en werkplekken. Zo blijft leren dichtbij huis en sluit het aan bij de lokale praktijk.
- **Vaste begeleiding en duidelijkheid**
  Jongeren krijgen vaste begeleiders die hen kennen en volgen. Geen doorschuiven tussen loketten, maar continuïteit en vertrouwen.

8. Lokale economie en werkgelegenheid: laat gemeentegeld werken voor Zutphen

Een sterke lokale economie is de basis van een vitale stad. Zutphen kent veel ondernemers, zelfstandigen en vakmensen die willen bijdragen aan de stad. Toch ervaren veel inwoners en ondernemers dat gemeentelijke opdrachten en werkzaamheden regelmatig terechtkomen bij externe bureaus en partijen van buiten Zutphen.

Dat betekent dat geld, kennis en werkgelegenheid de stad verlaten, terwijl lokale expertise beschikbaar is. Het leidt tot minder betrokkenheid, minder lokaal werk en hogere kosten. Inwoners herkennen dit: er lijkt vaak geld te zijn voor plannen en rapporten, terwijl de uitvoering door lokale partijen achterblijft.

Hoi Zutphen kiest hier een andere koers. Gemeentegeld is geld van Zutphenaren en moet zo veel mogelijk in Zutphen werken.

Waar nu vaak automatisch naar externe adviseurs en regionale of landelijke partijen wordt gekeken, kiest Hoi Zutphen voor een duidelijke norm: lokaal, tenzij. Dat betekent dat de gemeente eerst kijkt wat er in Zutphen zelf kan, en pas verder zoekt als lokale capaciteit aantoonbaar ontbreekt.

De gemeente heeft hierin een voorbeeldrol. Door lokaal ondernemerschap serieus te nemen, versterkt zij niet alleen de economie, maar ook het vertrouwen tussen gemeente, ondernemers en inwoners:

- **Lokaal, tenzij**
  Bij opdrachten onder de aanbestedingsgrens is lokaal inkopen het uitgangspunt. Alleen wanneer lokale kennis of capaciteit ontbreekt, kijkt de gemeente buiten Zutphen.

- **Minder afhankelijkheid van externe adviesbureaus**
  De gemeente kijkt kritisch naar de inzet van dure externe adviseurs. Waar lokale expertise beschikbaar is, krijgt die voorrang. Minder rapporten, meer uitvoering.
- **Snellere en betrouwbare betalingen**
  Ondernemers en zzp'ers worden binnen een vastgelegde termijn betaald. De gemeente is geen bank, maar een betrouwbare opdrachtgever.
- **Ruimte voor lokaal vakmanschap en meedenken**
  Lokale bedrijven en zelfstandigen krijgen de kans om mee te denken en bij te dragen aan gemeentelijke opgaven. Dat vergroot de kwaliteit, betrokkenheid en uitvoerbaarheid.

Hoi Zutphen kiest voor een sterke en eerlijke lokale economie. Niet door mooie woorden, maar door bewuste keuzes. Door gemeentegeld zo veel mogelijk lokaal te besteden, investeren we in werk, ondernemerschap en de toekomst van Zutphen.

9. Veiligheid en leefbaarheid: gezien worden, thuis én op straat

‘Veiligheid begint niet bij een melding, maar bij gezien worden.’

Veiligheid in Zutphen gaat verder dan handhaving. Het gaat om je veilig voelen in je eigen huis, in je straat en onderweg door je gemeente. Veel onveiligheid ontstaat niet plotseling, maar groeit wanneer mensen zich niet gezien, gehoord of beschermd voelen.

Onveiligheid speelt zich af achter de voordeur, maar ook in de openbare ruimte. Slecht verlichte straten, onoverzichtelijke fiets- en wandelroutes en een gebrek aan zichtbare aanwezigheid zorgen ervoor dat mensen zich ’s avonds of onderweg onveilig voelen. Dat raakt iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of wie je bent.

In Zutphen gaat het daarbij vaak om routes die dagelijks worden gebruikt: van huis naar school, sportvereniging, werk of station. Juist op deze plekken moet veiligheid vanzelfsprekend zijn, ook in de avond en nacht.

Veiligheid vraagt niet alleen om regels en meldingen, maar om zichtbare aanwezigheid op plekken waar mensen dagelijks komen.

Hoi Zutphen vindt dat veiligheid begint bij nabijheid, zichtbaarheid en verantwoordelijkheid. Door signalen eerder op te vangen én door de openbare ruimte veiliger en overzichtelijker in te richten, voorkomen we dat problemen escaleren.

Inwoners geven regelmatig aan dat gebrekkige verlichting en onoverzichtelijke plekken bijdragen aan een gevoel van onveiligheid, ook als er geen directe incidenten zijn. Dat vraagt om aandacht voor inrichting én om herkenbare aanwezigheid in wijken en op cruciale routes door de stad.

Veiligheid vraagt om samenwerking tussen zorg, welzijn en handhaving, en om duidelijke, voorspelbare aanwezigheid – juist daar waar inwoners dagelijks lopen, fietsen en reizen:

- **Aandacht voor huiselijk geweld en femicide**
  Door signalen eerder te herkennen en de samenwerking tussen zorg, welzijn en veiligheid te versterken, kan sneller worden ingegrepen voordat situaties escaleren.

- **Snelle en betere hulp aan slachtoffers**

- **Veiligheid en acceptatie voor LHBTQ+ inwoners**
  Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen voelen in Zutphen: thuis, op straat, op school, bij sportverenigingen en in de wijk. Veiligheid en acceptatie zijn een vanzelfsprekend onderdeel van leefbaarheid en respect.

- **Veilige straten en routes voor iedereen**
  Iedereen moet zich veilig kunnen verplaatsen door Zutphen. We maken de meest kwetsbare plekken, zoals fietsroutes, wandelroutes, bushaltes, veiliger door betere verlichting, snoeien en herinrichting.

- **Zichtbare en aanspreekbare aanwezigheid in wijken**
  Veiligheid wordt versterkt door herkenbare en voorspelbare aanwezigheid. Boa’s en andere handhavers zijn zichtbaar aanwezig in wijken en op vaste fiets- en wandelroutes, zodat inwoners weten dat er wordt meegekeken en ingegrepen waar nodig.

10. Mobiliteit en bereikbaarheid: Zutphen bereikbaar houden

Bereikbaarheid is geen luxe, maar een voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Mensen moeten naar hun werk kunnen, mantelzorg kunnen verlenen, vrijwilligerswerk doen, boodschappen halen en verenigingen en zorgvoorzieningen bereiken. Voor veel inwoners is de auto daarbij noodzakelijk, terwijl anderen juist afhankelijk zijn van goed openbaar vervoer, de fiets of aanvullend vervoer.

Hoi Zutphen kiest voor bereikbaarheid die werkt in het dagelijks leven. Niet vanuit theorie of vaste modellen, maar vanuit hoe mensen hun dag daadwerkelijk organiseren.

Beleid dat bereikbaarheid verslechtert, is voor Hoi Zutphen geen optie:

- **Slim omgaan met parkeren en bestaande ruimte**
  Zutphen beschikt over bestaande parkeerterreinen en -voorzieningen die beter benut kunnen worden. In plaats van nieuwe beperkingen of kostbare ingrepen, kiezen we voor slimmer gebruik van wat er al is.
- **Parkeren combineren met vervoer op maat**
  Bij locaties met veel beschikbare parkeerruimte zetten we waar nodig pendelbussen of ander aanvullend vervoer in. Zo blijft de stad bereikbaar en voorkomen we extra verkeersdruk in woonwijken en het centrum.
- **Betere bereikbaarheid voor minder mobiele inwoners**
  Voor ouderen, mensen met een beperking en inwoners zonder auto is bereikbaarheid essentieel. Dat vraagt om meer en beter gespreide bushaltes, korte loopafstanden en betrouwbare verbindingen naar voorzieningen.
- **Openbaar vervoer als echte optie**
  Het openbaar vervoer moet aansluiten op het dagelijks gebruik van inwoners, ook buiten de spits. De gemeente zet zich actief in voor toegankelijk, betrouwbaar en begrijpelijk OV binnen Zutphen en richting omliggende kernen.

- **Voldoende, logisch en veilig fietsparkeren**
  Op meerdere plekken in Zutphen zijn te weinig fietsparkeerplaatsen of gelden tijdsbeperkingen die niet passen bij hoe mensen de stad gebruiken. Wie in of rond het centrum werkt of woont, moet zijn fiets veilig en zonder onnodige tijdsdruk kunnen parkeren.
- **Bereikbaarheid als toets bij elke maatregel**
  Veranderingen in verkeer of inrichting mogen het dagelijks leven van inwoners niet moeilijker maken. Bereikbaarheid voor werk, zorg, mantelzorg en verenigingen blijft altijd het uitgangspunt.

Hoi Zutphen kiest voor een bereikbare gemeente waarin mensen zich vrij en zelfstandig kunnen verplaatsen met auto, openbaar vervoer, fiets of aanvullend vervoer zonder dat praktische oplossingen verdwijnen door beleid dat niet aansluit bij de werkelijkheid.

Helder Open en Integer
HOI
ZUTPHEN
www.hoizutphen.nl